

T.C.
BAŞBAKANLIK
Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı :B.02.1.GÜM.0.06.07.00.120.01.02 S 01

15.05.2009

Konu :Transit rejimi

GENELGE
(2009/62)

Gümrük Kanununun 84 ila 92 inci maddeleri ve Gümrük Yönetmeliğinin 230 ila 270 inci maddeleri çerçevesinde transit rejimi hükümlerinin uygulanmasında aşağıda yer alan hususlar dikkate alınmak suretiyle işlemler gerçekleştirilecektir:

1- Transit beyannamesinin düzenlenmesi :

BİLGE programında hem detaylı beyan modülü (TRIM / TREX) hem de özet beyan modülü (ÖZBY TRNSİT) kullanılarak transit beyannamesi düzenlenmesi mümkündür. Her iki halde de tescil edilen transit beyannamelerinin dökümü gümrük beyannamesi üzerine alınmaktadır. Transit beyannamelerinin hangi durumlarda hangi modül kullanılarak düzenleneceğine aşağıda yer verilmiş olup, uygulamada yeknesaklığın sağlanması için bilgisayar sistemi bulunan gümrük idarelerinde transit işlemlerinin (EK.1)'de yer alan "Açıklama"ya göre yapılması gerekmektedir.

1- Gümrük Yönetmeliğinin 238 inci maddesinde bahsi geçen transit beyannameleri özet beyan modülü kullanılarak düzenlenecektir.

2- Yönetmeliğinin 239 uncu maddesinde bahsi geçen transit beyannameleri;

a) Eşyanın tek araç ile sevk edilecek olması halinde özet beyan modülü kullanılarak,

b) Eşyanın birden fazla araç ile sevk edilecek olması halinde transit edilecek eşyanın tamamı için detaylı beyan modülü kullanılarak, yüklemenin yapıldığı her bir araç içinse özet beyan modülü kullanılarak, düzenlenecektir.

3- Gümrük Yönetmeliğinin 239 uncu maddesi kapsamında mahrecine iade edilecek eşyanın transit işlemlerinde transit beyannamesi detaylı beyan modülü kullanılarak düzenlenecektir.

4- Aşağıda belirtilen ve TIR Karnesi himayesinde taşınmayan eşya için her durumda detaylı beyan modülü kullanılarak transit beyannamesi düzenlenecektir:

a. 16.06.2004 tarihli ve 25494 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Kontrol Tabi Kimyasal Maddeler Hakkında Yönetmelik" kapsamı eşya. (EK.5)

b.Sigara ve alkollü içki

2- Transit rejiminde götürü teminat:

Götürü teminat siteminden sadece götürü teminattan yararlanma hakkı bulunan ve vergi numaraları ile sisteme tanıtılan firmaların yararlanması gerektiğinden bir firmaya ait götürü teminatın başka firmalara kullandırılmasını engellemek amacıyla;

a) Transit beyannamesinin 50 nolu asıl sorumlu kutusunda yer alan ve taşımayı yapacak olan firmanın götürü teminat sistemi kapsamındaki firmalardan olması halinde bu teminatın kullanılmasına izin verilmesi,

b) Birden fazla araçla yapılacak eşya transitinde ana beyannamede asıl sorumlu olarak yer alan firmanın götürü teminatı olsa dahi bu beyannameye bağlı olarak araç başına düzenlenen transit beyannameleri için taşımacı firmalardan teminat istenmesi;

c) Teminatın asıl sorumlu konumundaki taşımacı firma tarafından verilmesi gereken hallerde ana dağıtıcı firmalar tarafından çalıştığı her nakliyecı firma için ayrı ayrı olmak üzere ilgili gümrük idarelerine "firmamız adına firması tarafından yapılacak eşya taşınmalarının firmamız sorumluluğu altında yapıldığını ve söz konusu taşımalar nedeniyle her ne sebeple olursa olsun ortaya çıkabilecek her türlü kamu alacağının firmamız tarafından ödeneceğini taahhüt ederiz." ifadelerini de içerecek şekilde bir taahhütname verilmesi şartıyla eşya sahibi firmalar tarafından verilecek teminatların da kabul edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan karayolu ile özellikle petrol ve petrol ürünleri, çay, muz, sigara, içki gibi kaçakçılık riski yüksek olan eşyanın transitinde teminat türü ne olursa olsun teminatın transit beyannamesinin 50 nolu asıl sorumlu kutusunda yer alan ve taşımayı yapacak olan firma tarafından verilmesi gerekmektedir.

3- Global Teminat Sistemi (Uluslararası Nakliyeciler Derneği – UND)

Müşterilerimiz ile Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND) arasında karayolu ile yapılacak taşımalarda Global Teminat Sistemi tesis edilmesine ilişkin 23.11.2000 tarihli Protokol imzalanmıştır.(EK.2)

30.04.2003 tarihinde imzalanan Ek Protokol (EK.2/a) ile 23.11.2000 tarihli Protokol'de değişiklik yapılmıştır.

Uygulamada söz konusu Protokol ve Ek Protokol hükümleri ile birlikte;

1) Anılan Protokol kapsamında Global Teminat Sistemi'nden yararlandığı halde C2 yetki belgesi iptal edilen veya C2 yetki belgesini yenilemeyen UND üyesi firmaların L2 yetki belgesini ibraz etmeleri halinde Global Teminat Sistemi'nden yararlandırılmasına devam edilmesi ve söz konusu yetki belgesinin noter tasdikli bir örneğinin firma dosyasında saklanması,

2) Sistemden özmal veya özmal+kiralık araçlarıyla faydalanmakta olan firmaların C-2 Yetki Belgelerinde meydana gelecek değişikliklerin her gümrük idaresine bildirilmesi yerine söz konusu değişikliklerin talep sahibi firma tarafından işlem yapılacak ilgili gümrüklere bildirilmesi ve mezkur gümrüklerce de Global Teminat Sistemi içerisinde gerek özmal gerekse kiralık araçlarla taşımacılık yapan ve araç değişimi nedeniyle Ulaştırma Bölge Müdürlüğünden yeni liste alan firmaların gümrük müdürlüğüne ibraz ettikleri listelerle ilgili olarak UND'nin yazısının aranması ve söz konusu yazının olmaması halinde yeni listede kayıtlı olan araçlarla taşıma yaptırılmaması,

3) Mezkur Protokolün 2 nci maddesinde yer alan anılan sisteme dahil olmayan eşya tanımına "- Elektronik eşya (televizyon, bilgisayar v.s.)" fıkrasının ilave edilmesi Müsteşarlık Makamı'ndan alınan 20.09.2001 tarihli 2001/221 sayılı Onay ile uygun bulunduğundan bahse konu eşyanın Global Teminat Sistemi kapsamında taşınmasına izin verilmemesi (menfi),

4) Global Teminat Sisteminden faydalanan firmaların şirket bilgilerini gösteren dosyaların her yıl yenilenmesi yerine, şirkete ait C2 yetki belgesinin yenilenme zamanında veya şirket bilgilerinde (ticaret sicil gazetesi, firma unvanı, şirketi temsile yetkili kişilerin değişmesi, süreli vekaletnamelerin süresinin dolması gibi hallerde) değişiklik olması halinde verilmesi, şirket yapısında herhangi bir değişiklik olmaması halinde ise herhangi bir belge talep edilmemesi yönünde işlem yapılması,

Hususlarına dikkat edilecektir.

4- Global Teminat Sistemi (Ro-Ro Gemi İşletmecileri ve Kombine Taşımacılar Derneği – RODER)

Müşterilerimiz ile Ro-Ro Gemi İşletmecileri ve Kombine Taşımacılar Derneği (RODER) arasında karayolu ile yapılacak taşımalarda Global Teminat Sistemi tesis edilmesine ilişkin 27.12.2002 tarihli Protokol imzalanmıştır.(EK.3)

17.04.2003 ve 04.02.2005 tarihlerinde imzalanan Ek Protokoller (EK.3/a, EK.3/b) ile 27.12.2002 tarihli Protokol'de değişiklik yapılmıştır.

Uygulamada söz konusu Protokol ve Ek Protokol hükümleri ile birlikte;

1) Anılan Protokol kapsamında Global Teminat Sistemi'nden yararlandığı halde C2 yetki belgesi iptal edilen veya C2 yetki belgesini yenilemeyen RODER üyesi firmaların L2 yetki belgesini ibraz etmeleri halinde Global Teminat Sistemi'nden yararlandırılmasına devam edilmesi ve söz konusu yetki belgesinin noter tasdikli bir örneğinin firma dosyasında saklanması,

2) Sistemden özmal veya özmal+kiralık araçlarıyla faydalanmakta olan firmaların C-2 Yetki Belgelerinde meydana gelecek değişikliklerin her gümrük idaresine bildirilmesi yerine söz konusu değişikliklerin talep sahibi firma tarafından işlem yapılacak ilgili gümrüklere bildirilmesi ve mezkur gümrüklerce de Global Teminat Sistemi içerisinde gerek özmal gerekse kiralık araçlarla taşımacılık yapan ve araç değişimi nedeniyle Ulaştırma Bölge Müdürlüğünden yeni liste alan firmaların gümrük müdürlüğüne ibraz ettikleri listelerle ilgili olarak RODER'in yazısının aranması ve söz konusu yazının olmaması halinde yeni listede kayıtlı olan araçlarla taşıma yaptırılmaması,

3) Global Teminat Sisteminden faydalanan firmaların şirket bilgilerini gösteren dosyaların her yıl yenilenmesi yerine, şirkete ait C2 yetki belgesinin yenilenme zamanında veya şirket bilgilerinde (ticaret sicil gazetesi, firma unvanı, şirketi temsile yetkili kişilerin değişmesi, süreli vekaletnamelerin süresinin dolması gibi hallerde) değişiklik olması halinde verilmesi, şirket yapısında herhangi bir değişiklik olmaması halinde ise herhangi bir belge talep edilmemesi yönünde işlem yapılması,

Hususlarına dikkat edilecektir.

5- Global Teminat Sistemi (İstanbul, Marmara, Ege, Akdeniz ve Karadeniz Bölgeleri Deniz Ticaret Odası – DTO)

Müşteşarlığımız ile İstanbul, Marmara, Ege, Akdeniz ve Karadeniz Bölgeleri Deniz Ticaret Odası arasında Global Teminat Sisteminin uygulanmasına ilişkin 23.12.2000 tarihli Protokol günümüz şartlarına göre gözden geçirilmiş ve yeni Protokol 29.03.2007 tarihinde imzalanmıştır. Bir örneği Genelge ekinde (EK.4) yer alan yeni Protokolde, eski Protokolde yer almayan yetki belgesi ile ilgili düzenlemelere yer verilmiş; ayrıca, Protokol kapsamında taşınamayacak eşya listesi genişletilmiştir.

Söz konusu taşıma işlemi, İstanbul, Marmara, Ege, Akdeniz ve Karadeniz Bölgeleri Deniz Ticaret Odası üyesi C2, L2 ve R2 yetki belgesi sahibi firmalar tarafından yapılacaktır.

Bu itibarla,

1- Mezkur Protokol'ün 6 ncı maddesi uyarınca, Global Teminat Sistemi'nden yararlanacak firmaların Yetki Belgelerinin bir örneği ile teminat mektupları İstanbul, Marmara, Ege, Akdeniz ve Karadeniz Bölgeleri Deniz Ticaret Odası tarafından Müşteşarlığa iletilecektir. Yetki belgelerinin bir örneği anılan Oda tarafından ilgili gümrük idaresine de verilecektir.

2- C2 ve L2 Yetki Belgesi sahibi mezkur Oda üyesi firmalardan Global Teminat Sistemi'nden faydalanacak olanların, transit beyannamesinin 50 nolu Asıl Sorumlu hanesini imzalayan firma olması ve taşıma yapılan aracın bahsi geçen yetki belgelerinde kayıtlı olması halinde anılan sistemden yararlandırılmaları gerekmektedir.

3- R2 Yetki Belgesi sahibi Oda üyesi firmalardan Global Teminat Sisteminden faydalanacak olanlar için BİLGE Sisteminde DACR2 teminatı oluşturulmuştur. R2 Yetki Belgesi sahibi söz konusu Oda üyesi firmalardan anılan Sistemden faydalanacak olanların;

a) Eşyayı deniz yoluyla Türkiye'ye getiren veya Türkiye'den gönderen, ana veya ara konşimentolarını düzenleyen ve transit beyannamesinin 50 nolu Asıl Sorumlu hanesini imzalayan firma olması,

b) Taşımanın varsa kendi R2 yetki belgesinde kayıtlı araçlarla yapılması ya da taşıma yaptıracığı firmaların listesini ve bu firmalara ait C2 veya L2 Yetki Belgelerinin birer örneğini önceden Gümrük İdarelerine iletmeleri,

Halinde anılan sistemden yararlandırılmaları; Gümrük İdarelerine bildirilen C2 ve L2 belgelerinde kayıtlı araçlar dışında başka araçlarla Global Teminat Sistemi kapsamında taşıma yapmalarına izin verilmemesi gerekmektedir.

4- Deniz yolu ile liman gümrük idarelerine getirilen, henüz trafiğe kaydedilmediği için yetki belgesi olmayan ve geçici plaka ile seyreden, kendi motoru ile ve tekerlekleri üzerinde sürülerek götürülecek olan çekici, şasi kamyon ve otobüs gibi araçların Global Teminat Sistemi Kapsamında söz konusu taşımaların Global Teminat sistemine dahil olmuş R2 yetki belgesi sahibi firmalar tarafından, söz konusu Protokol ile yukarıda yer alan 3/a maddesinde belirlenen hükümler yerine getirilmek kaydı ile DAC teminatı ile yapılması mümkün bulunmaktadır.

5- Taşımayı kendisi yapmadığı halde global teminatını (DAC teminatı) başka firmalara kullandığı ve transit beyannamelerine taşıma senedi eklenmediği durumların önlenmesini teminen DAC teminatı kullanılan ancak ekinde taşıma senedi bulunmayan ve taşıma senedi ekli olsa bile söz konusu taşıma senetlerinin DAC teminatlı firmalar tarafından düzenlenmemiş olduğu hallerde durumun tespit edilerek Müsteşarlığımıza bildirilmesi gerekmektedir.

6- İhraç eşyasının transiti:

İhracat eşyasının bir gümrükten diğer gümrüğe transit beyannamesi ile sevkinde, bahse konu eşyanın serbest dolaşımında olması nedeniyle gümrük vergileri söz konusu olmayacağından teminat aranmaz.

7- KKTC plakalı taşıma araçları:

KKTC'ye yönelik ve KKTC çıkışlı olup, Türkiye ile KKTC arasında 16.02.1996 tarihinde imzalanan karayolu transit taşımacılığına ilişkin taahhütnamede belirtilen KKTC plakalı ulaşım araçları ile yüklerinin Türkiye'ye giriş veya Türkiye'den transit geçişlerinde teminat aranmaz.

Ancak, geçici depolama yeri veya antrepolardan KKTC plakalı araçlarla KKTC'ne yönelik yapılacak taşımalarda teminat alınmak suretiyle işlem yapılır.

8- Transit eşyasına ilişkin teminat hesaplamasında dikkate alınmaması gereken hususlar:

Transit Rejimi kapsamında taşınan eşyanın gümrük idareleri tarafından yapılacak teminat hesaplamalarında A.TR ve EUR.1 belgeleri dikkate alınmaz.

9- Transit beyannamesi muhteviyatı eşyanın varış gümrüğüne çeşitli nedenlerle teslim alınmayarak hareket gümrüğüne iade edilmesi:

Varış gümrüğüne muhtelif nedenlerle hareket gümrüğüne iade edilmesi gereken eşya ile ilgili yapılacak işlemler aşağıda belirtilmiştir:

a) Varış gümrüğüne şüphe, ihbar ve özel durumlar dışında araç haricen muayene edilerek ve hareket gümrüğüne takılmış ilk mühür koparılmadan ikinci bir mühür takılarak transit rejimi usulüne uygun olarak sonlandırılır.

b) Varış gümrüğünde yeni bir transit beyannamesi düzenlenerek eşya ilk geldiği gümrüğe sevk edilir. Düzenlenen transit beyannamesi üzerine okunaklı bir şekilde "iade" ve "ilk beyannamenin tarih ve sayısı" yazılır;

c) İlk beyannamenin teyit nüshası, üzerine eşyanın iade edildiği ve beyanname tarihi/sayısı kaydedilerek iade nedenini de belirten bir yazı ekinde ilk gümrüğe gönderilir.

d) İlk hareket gümrüğünde verilmiş olan teminat varış gümrüğünden geri gönderilmek üzere düzenlenen transit beyannamesinde de kullanılabileceğinden ilk beyannamenin uzaktan teyit ile kapatılmaması ve teyidinin teyit nüshası ile yapılması gerekmektedir. Eşya global teminat sistemi kapsamında taşınıyorsa geldiği araç ile geri gönderilmesi esastır.

e) İlk hareket gümrük idaresine transit beyannamesi kapsamında iade edilen eşyanın tam tespiti yapılır ve bir tutanağa bağlanır. Herhangi bir ihtilaf bulunmaması durumunda transit rejimi usulüne uygun olarak sonlandırılır.

10- İlgili kurum ve kuruluşlarca ithaline izin verilmeyen eşyanın serbest bölgelere transidine izin verilmemesi:

İlgili kurum ve kuruluşlar tarafından ithaline izin verilmeyen eşya ile Tasfiye Tüzüğü'nün 9 uncu maddesi kapsamında tasfiyeye tabi tutulan ve yurt dışına ihraç amaçlı satış koşulu getirilen eşyanın serbest bölgelere transidine izin verilmez.

Diğer taraftan, halihazırda serbest bölgede bulunan bir firma tarafından Türkiye'ye gönderilen, fakat ithalat işlemleri esnasında ilgili kurumlarca ithalatına izin verilmeyen eşyanın tekrar serbest bölgeye alınmasında herhangi bir engel bulunmamaktadır.

11- Canlı hayvan ve hayvan maddeleri transiti:

Müsteşarlığımıza intikal eden bilgilerden, kati ithalatı iç gümrüklerde yapılmak üzere giriş kapılarından sevk edilen veya ülkemiz üzerinden diğer ülkelere transit geçiş yapan canlı hayvan ile hayvan maddeleri için gerekli izinleri alınmadan bazı gümrük müdürlüklerince işlem yapıldığı anlaşılmaktadır.

Ülkemize ithal edilmek üzere iç gümrüklere sevk edilecek veya ülkemiz üzerinden transit geçirilecek hayvan veya hayvan maddelerinin mal sahipleri veya vekillerince Tarım ve Köyişleri Bakanlığının taşra teşkilatlarından gerekli izinlerin alınmasından sonra gümrük işlemlerinin yapılması ile ilgili hususun uygulamada göz önünde bulundurulması ve ilgili mevzuat hükümlerinin tatbikinde gerekli hassasiyetin gösterilmesi gerekmektedir.

12- Akaryakıt transitinde hareket ve varış gümrük idarelerince gerçekleştirilecek işlemler:

Akaryakıt transitinde gümrük idareleri tarafından;

- a) Akaryakıt tankerlerinde ürünün boşaltılmasına imkan verecek tüm boşaltma yerleri, mühür bozulmadan açılmayacak şekilde güvenlik mühürlerinden de yararlanmak suretiyle mühürlenir,
- b) Supalan işleme izin verilmez, eşyanın özel antrepoya alınması ve yapılacak tahlilden sonra transitine izin verilir,
- c) Alınacak teminata Akaryakıt Tüketim Vergisi ve Akaryakıt Fiyat İstikrar Payı da dahil edilir,
- d) Çıkış noktasında eksiklik vuku bulması halinde kanuni gereği yerine getirilmeden eşya çıkışına izin verilmez,

e) Transit akaryakıtın tüm özelliklerini gösteren analiz raporları ilgili transit beyannamelerine eklenir. Varış ve/veya çıkış gümrük idarelerinde akaryakıtın analiz raporunda kayıtlı spektlerine uygun olup olmadığına dikkat edilmesi amacıyla varış ve/veya çıkış gümrük idarelerince Gümrük Yönetmeliğinin 194, 195 ve devam maddelerinde düzenlenen hükümler çerçevesinde işlem yapılır,

f) Hareket gümrük idaresince, üzerinde araçlara vurulan kurşun ve güvenlik mühürleri koparılmadan veya kırılmadan eşya boşaltılmasına ve doldurulmasına olanak sağlayan düzenekler bulunduğu tespit edilen araçlara transit yükleme yapılmaz. Araçlara tatbik edilen kurşun ve güvenlik mühürlerinin sağlam vurulmasına dikkat edilir. Yükleme sırasında transit akaryakıt miktarını gösteren tartı fişleri ile akaryakıtın tüm özelliklerini gösteren analiz raporları ilgili transit beyannamelerine eklenir ve varış ve/veya çıkış gümrük idarelerinde de özellikle akaryakıtın miktarına ve analiz raporunda kayıtlı spektlerine uygun olup olmadığına dikkat edilir,

g) Transit beyannamesi kapsamında transit eşya taşıyan araçların, sevk gümrük idaresince belirlenen güzergah dışına çıkmamalarını ve verilen süre içerisinde varış gümrük idaresine ulaşarak işlemlerini yaptırmalarını teminen, güzergah üzerinde bulunan Gümrük Muhafaza İdareleri ile Emniyet ve Jandarma Birimlerine faks veya en seri iletişim araçları ile bilgi verilir.

h) İkinci bir bildirim kadar Dilucu Sınır Kapısı üzerinden petrol ve petrol ürünlerinin transit taşımacılığına izin verilmeyecektir.

i) Yabancı bir ülkeye çıkış yapmak üzere sevk edilen ancak güvenlik güçleri tarafından transit rejimi kapsamında taşıdıkları akaryakıt ürünlerini boşaltırken veya satarken yakalanan ve adli mercilere intikal ettirilen araçların, sevk gümrük idareleri ile varış gümrük idarelerine durumları faks ile bildirilir. Yakalama olayına ait beyannamelerin hiçbir şekilde olayın muhataplarının eline geçmemesi için gerekli tedbirlerin alınmasını teminen yol boyu güvenlik birimleri ile ilgili gümrük idarilerine bildirimde bulunulur.

13- Türk ve yabancı plakalı TIR'ların standart depolarında bulunan akaryakıt:

24.03.2006 tarihli 26118 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kara sınır kapılarından yapılan giriş ve çıkışlar" hakkında 2006/11 sayılı Başbakanlık Genelgesinin "Transit Geçen Araçlarda Muafiyet" başlıklı E maddesinde "Üçüncü bir ülkeden bir başka ülkeye eşya taşımak amacıyla ülkemiz üzerinden transit geçiş yapan Türk ve yabancı plakalı TIR araçlarının standart depolarında bulunan akaryakıtı uygulanacak muafiyet miktarında, Türk ve yabancı plakalı araçlar arasında ayırım yapılmayacaktır.

Söz konusu araçların depoları, giriş kapısında mühürlenecek ve çıkış kapısında kontrol edilerek çıkışlarına izin verilecektir." hususu düzenlenmiştir.

Bu çerçevede, ülkemiz topraklarında yükleme ve/veya boşaltma yapmayacak olan üçüncü bir ülkeden bir başka ülkeye eşya taşımak amacıyla ülkemiz üzerinden transit geçiş yapan Türk ve yabancı plakalı taşıtların (otobüsler dahil) standart depolarında bulunan yakıtla birlikte ve bahse konu depolar mühürlenmek kaydıyla geçişine izin verilmesi, çıkış kapısında da söz konusu mühürler kontrol edilerek aracın çıkışına izin verilmesi yönünde işlem yapılması gerekmektedir.

14- ATA Karnesi ile transit:

Uluslararası garanti zinciri kapsamında kefil kuruluş belirlenmediğinden rejim şartlarının ihlali halinde ortaya çıkacak gümrük vergilerinin tahsili imkansız hale gelebileceğinden, Geçici Kabule İlişkin İstanbul Sözleşmesi hükümleri iç mevzuata aktarılincaya kadar geçici ithalat açısından hem gümrük beyannamesi hem de teminat hükmünde olan ATA Karnelerinin transit işlemlerinde gümrük beyannamesi ve teminat olarak kabul edilmemesi gerekmektedir.

15- Posta kolilerinin transiti:

Posta eşyasının sevk işleminde kullanılan transit beyannamelerinin, karşı idarelere gönderilen koliler içine konulmaması, bunun yerine karşı gümrük idarelerine mutad yollarla gönderilmesi, Posta işlemleri yapan Gümrük İdarelerinin muhtelif periyotlarda (aylık-üç aylık vb.) eşyaların sevkinde kullanılan transit beyannamelerini onaylayan Posta Gümrük Müdürlükleri ile irtibata geçerek teyitler konusunda mutabakat sağlanması suretiyle işlem yapılması gerekmektedir.

16- ZOLL plakalı araçların transiti:

17- Serbest dolaşıma girmemiş eşyanın taşınmasında kullanılacak Yetki Belgeleri:

Karayolu Taşıma Yönetmeliği kapsamında yurtiçindeki bir gümrük idaresinden diğer gümrük idareleri ile serbest bölge ve gümrüklü antrepolara taşınacak millileştirilmemiş malların taşınmasının uluslararası ve yurtiçi eşya taşımacılığı (C türü, L2 ve M3) yetki belgelerine ilave olarak, yurtiçi eşya taşımacılığı (K türü, L1, M1, M2, N ve P türü) yetki belgeleri sahibi taşımacılara ait taşıtlarla da yapılabilmesi mümkündür.

18- B2 yetki belgesi ile uluslararası yolcu taşımacılığı:

Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin 11 inci maddesi çerçevesinde B2 yetki belgesi ile otobüsle uluslararası arazi/mekik yolcu taşımacılığı yapılmaktadır.

Söz konusu yetki belgesi kapsamında yapılan faaliyetlerde kullanılan araçların yakıt depolarının değiştirildiği veya tadilat yapılmak sureti ile büyütüldüğünün tespit edilmesi ve bu durumun Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin 74, 75 ve 76 ncı maddelerine uygun olarak düzenlenen suç/ihlal tutanakları ile Ulaştırma Bakanlığına bildirilmesi halinde, Karayolu Taşıma Mevzuatı uyarınca ilgili araçlar ve yetki belgesi sahipleri hakkında gerekli yaptırımlar uygulanmaktadır.

Diğer taraftan, B2 yetki belgesi ile yapılan yolcu taşımalarında kullanılan taşıtların yurtdışına çıkışları sırasında, koltuk kapasitelerinin en az %50 oranında dolu olması gerekmektedir.

Ayrıca, B2 yetki belgesinde kayıtlı bir aracın hangi sınır kapısından olursa olsun aynı ülkeye bir gün içinde en fazla iki defa çıkışına izin verilebilir.

Bu itibarla, yakıt depolarının Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin 43/a maddesine aykırı olarak büyütüldüğü, ek depo eklendiği durumlarda tutulacak tutanakların, suç/ihlal tutanaklarına dönüştürülmek üzere doğrudan anılan Bakanlığa intikal ettirilmesi, koltuk kapasitesinin en az %50'si dolu olmayan B2 taşıt kartına haiz araçların yurtdışına çıkışlarına izin verilmemesi ve B2 yetki belgesi kapsamında aynı aracın bir günde hangi sınır kapısından olursa olsun aynı ülkeye bir günde en fazla iki defa çıkışına izin verilmesi gerekmektedir.

19- R2 Yetki Belgesi:

Ulaştırma Bakanlığından Müsteşarlığımıza intikal eden bilgilerden, bir kısım R2 yetki belgesi sahibi firma tarafından Bakanlıklarına yapılan müracaatlarda, bazı gümrük idarelerince R2 yetki belgesinin mahiyeti, niteliği ve işlevinin tam anlaşılmasında nedeniyle, R2 yetki belgelerine istinaden işlem yapılmadığı, beyanname açılmadığı ve diğer gümrük işlemlerinin yapılmadığı, R2 yetki belgesi sahibi firmalardan C2, G2, H2 gibi yetki belgeleri istendiği anlaşılmaktadır.

Bilindiği üzere, Karayolu Taşıma Yönetmeliğinde, karayoluyla uluslararası eşya taşımacılığı konusunda uluslararası eşya taşıma işleri organizatörlüğü yapacak olanlar R2 yetki belgesi kapsamında düzenlenmiş olup, R2 Yetki Belgesi sahipleri bu sıfatlarıyla G2 ve/veya H2 yetki belgesine ihtiyaç olmadan gümrük idareleri nezdinde G2 ve/veya H2 yetki belgesi sahipleri tarafından gerçekleştirilebilen her türlü iş ve işlemi yapabilmektedir.

Ancak, R2 yetki belgesi sahiplerinin kendi adına kayıtlı araçları ile taşıma yapmak istemeleri halinde, ayrıca taşımacı yetki belgelerinden birini almaları gerekmektedir.

Bu nedenle; R2 yetki belgesi sahiplerinin taahhüt ve yükümlülüklerini yerine getirebilmeleri bakımından, yukarıdaki açıklamalar dahilinde işlem yapılması gerekmektedir.

20- Ortak Taşıma Sözleşmesi:

Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin 56 ncı maddesinde ortak taşıma hususu düzenlenmiş olup, yetki belgesi sahiplerinin 56 ncı maddeye göre yapacakları ortak taşımada, taşımaya konu olan eşyanın/yükün asgari miktarının 5.000 ton, taşıma süresinin ise azami 30 gün olması halinde ortak taşıma sözleşmesi yapılabilir.

Ancak, bu miktar ve süreye uymayan ortak taşıma sözleşmesi yapılamayacağından bu tür taşımalara izin verilmez, Ortak Taşıma Sözleşmesi Ulaştırma Bakanlığınca belirlenen asgari şartlar çerçevesinde hazırlandığından ve yetki belgesi sahibi firmalara müştereken sorumluluk ve yükümlülük verilerek belirli bir işi belirli bir sürede yapmak üzere imzalanmasından sonra başka bir mercinin (Bakanlıkları birimleri, noter) onayına gerek bulunmadan anılan Bakanlığa da bir nüshası gönderilir.

Bu çerçevede, Ortak Taşıma Sözleşmesinde herhangi bir mercinin onayının aranmaması ve söz konusu sözleşme örneğine uygun olmayan sözleşme tespit edilmesi halinde bunların kabul edilmemesi ve konuya ilişkin olarak en yakın Ulaştırma birimine bilgi verilmesi,

Diğer taraftan, C2, L2 ve M3 yetki belgesi almış olan yetki belgesi sahiplerinin CMR Konvansiyonu hükümleri doğrultusunda yapacakları uluslararası taşımalarda düzenleyecekleri CMR belgelerinde “Müteakip Nakliyecisi” kayıtlı olması durumunda bu belgeyi düzenleyen Türk taşımacı ile “Müteakip Nakliyecisi olarak kayıtlı Türk veya Yabancı taşımacılardan, bu konuda yeni bir düzenleme yapıncaya kadar ortak taşıma sözleşmesi aranmaması ve ortak taşıma sözleşmesi ibrazı suretiyle taşıma yapmak isteyen firmaların taleplerinin söz konusu sözleşme ilgili ulaştırma birimlerince onaylanmadan karşılanmaması gerekmektedir.

21- Römork ve yarı römorklarla ilgili işlemler:

UBAK belgesi hariç 01.09.2008 tarihinden itibaren kara sınır kapılarımızda;

1- Yurtdışına çıkış yapan Türk plakalı çekmiş oldukları aynı römork/yarı römorklarla dönüş yapmaları,

2- Türk plakalı “çekici+römork/yarı römork”ların aynı firma adına kayıtlı olması,

3- Ülkemize giriş/çıkış yapan yabancı plakalı “çekici + römork/yarı römork”ların aynı ülke adına kayıtlı olması,

kuralları uygulanmaktadır.

01.09.2008 tarihinde uygulamaya başlanılan tedbirlerle ilgili olarak sektör ve taşımacılar tarafından Ulaştırma Bakanlığına intikal eden taleplerin değerlendirilmesi sonucunda; uluslararası taşıma yapan firmalardan, şirket ortaklarının veya söz konusu şirketin başka bir firmanın en az %51 hissesine sahip olması halinde bu firmaların, grup şirketi olarak değerlendirilmesi ve grup şirketlerinin 31.12.2009 tarihine kadar geçerli olmak üzere yetki belgelerinde özmal olarak kayıtlı çekici, römork veya yarı römorklarını eşleştirmek suretiyle uluslararası taşımalarda kullanabilmelerinin uygun görüldüğü belirtilmiş ve anılan Bakanlığa müracaata bulunan firmalardan grup şirketi olarak değerlendirilen firmaların oluşturacakları taşıt kombinasyonları ile 31.12.2009 tarihine kadar uluslararası taşımacılık yapabilmeleri için U-NET otomasyon sisteminde gerekli yazıların değişikliği yapılmıştır.

Bu itibarla, yurt dışına çıkış yapmak üzere kara sınır kapılarına gelen ve farklı firmaların yetki belgelerinde kayıtlı taşıtlar ile oluşturulan taşıt kombinasyonlarının, U-net otomasyon sistemi üzerinden sorgulanarak sistemin onay verdiği taşıtlara işlem yapılması gerekmektedir.

22- Azami yüklü ağırlıklar:

Azami yüklü ağırlıklar konusundaki düzenlemeler 05.06.1980 tarihli ve 8/984 sayılı "Karayoluyla Uluslararası Eşya ve Yolcu Taşıma Esasları" ile "Karayolları Trafik Yönetmeliği"nde yer almaktadır. Bu çerçevede, taşımaların azami dingil ağırlıkları esas alınarak yapılacağı hüküm altına alınmış olup, her iki düzenlemede de azami ağırlık miktarları aynıdır.

Aksi belgelenmedikçe, Motorlu Araç Tescil Belgelerinin de bu çerçevede düzenlenmiş olacağı dikkate alınarak, Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin "Taşıtların Yaşı, İstiap Haddi ve Niteliği başlıklı 17. maddesinin (d) bendinin beşinci fıkrasında' 'Taşıtların bu Yönetmeliğin öngördüğü şartlara uygun olup olmadığı öncelikle motorlu araç tescil ve trafik belgelerindeki yazılı bilgilere göre tespit edilir. Bakanlık, gerek görmesi halinde taşıtın fabrika imalatı, varsa tadilatı ile ilgili teknik özellikleri hakkında, ayrıca bilgi ve belge isteyebilir" hükmüne yer verilmiştir.

Diğer yandan, karayolundan başka bir ulaşım imkanının olmadığı zorunlu ve istisnai durumlarda, sadece bölünemeyen yüklerin taşınabilmesi için Karayolları Trafik Yönetmeliğinin ilgili maddelerindeki boyutlar ile yukarıda sözü edilen mevzuatta yer alan ağırlıkların aşılmış olması halinde Karayolları Genel Müdürlüğünden bölünemeyen her bir yük için özel izin alınması zorunludur.

23- Ağırlık ve boyut kontrolleri:

Karayolu Trafik Kanunu ve Karayolu Trafik Yönetmeliği uyarınca, karayolunda seyreden taşıtlara istiap haddinin üzerinde yükleme yapıldığının tespiti halinde söz konusu mevzuat ile yetkili kılınan trafik polisi, jandarma ve Ulaştırma Bakanlığı personeli tarafından trafik idari para cezası karar tutanağı düzenlenmek sureti ile işlem yapılmaktadır.

Ancak, gümrük sahalarında bulunan gümrük kantarlarında yapılan ölçümler sonucu istiap haddini aşan taşıtlara gümrük görevlilerinin bu konuda yetkili olmaması nedeni ile cezai işlem uygulanamamaktadır.

Bu nedenle sınır kapılarında ve özellikle yabancı plakalı taşıtlarda tespit edilen istiap haddinin üzerinde yüklemeler ile ilgili sınır gümrük sahası dışına çıkıştan önce gerekli tutanakların trafik polisi veya jandarma tarafından düzenlenmesi ve cezanın ödenmesini müteakip taşıtın gümrük sahasını terk etmesine izin verilmesinin önem arz etmekte ve ilgili mevzuatta yapılacak değişikliklerle gümrük görevlileri bu konuda yetkilendirilene kadar geçecek sürede polis ve jandarma birimlerinin gümrük personeli ile işbirliği içinde gerekli ceza tutanaklarını düzenlemeleri uygun görülmektedir.

Ayrıca, aşırı yüklü araçlara uygulanan para ceza miktarları 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 65 inci maddesi çerçevesinde yürütülmektedir.

Mezkur Kanun gereğince aşırı yüklü araçlara suç/ihlal tutanağı düzenlenmeyip, trafik idari para cezası karar tutanağının düzenlenmesi gerekmektedir. Sınır kapısına aşırı yüklü olarak gelen taşıtların yurt dışına çıkışlarında; Türk plakalı taşıtların ceza yazılmasını müteakip, yabancı plakalı taşıtların ise cezanın ödenmesi şartıyla çıkışlarına müsaade edilmesi uygun olacaktır. Gümrüklü alanda yük indirme ve bindirmenin mümkün olmaması nedeniyle fazla yükün boşaltılmasının mümkün görülmemektedir.

Aşırı yüklü taşıtların yurda girişlerinde ise yabancı plakalı araçlara uygulanacak cezanın tamamının ödenmesi şartıyla gümrük sahasının dışına çıkarılmasına izin verilmesi mümkün bulunmakta, ilgili mevzuatta yapılacak değişikliklerle gümrük görevlileri yetkilendirilinceye kadar geçecek sürede polis ve jandarma birimlerinin gümrük personeli ile işbirliği içinde gerekli ceza tutanaklarının düzenlenmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, 4925 sayılı Taşıma Kanunu kapsamında düzenlenen idari para cezası karar tutanaklarını anlamsız hale getirebilecek veya takibini zorlaştıracak bir takım hatalarla karşılaşılabilirdiği anlaşılmaktadır.

Kurallarına uygun olarak düzenlenmediği için takip ve tahsilat işlemleri yapılamayan tutanakların işlevi ve caydırıcılığının bulunmadığı, idari para cezası karar tutanaklarının düzenlenmesinin ancak tahsili ile anlamlı hale geldiği ayrıca, kanuna aykırı davranışların işledikleri kabahatlerin de cezasız kaldığı, bu durumun vatandaşlar arasında eşitsizlik yarattığı ve cezasız kalan kabahatlerin de insanlara yeni kabahat işlemleri noktasında cesaret verdiği hususları göz önünde bulundurularak 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu uyarınca düzenlenen idari para cezası karar tutanaklarının etkin bir şekilde takibinin yapılabilmesi için Ulaştırma Bakanlığı U-NET otomasyon sisteminde idari para cezalarının takibine ilişkin bir modül açılmıştır.

Bu nedenle, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanununda belirtilen kabahatin niteliğinin doğru bir şekilde belirlenmesi ve tutanak üzerine yazılması ve Müsteşarlığımız intranet sayfasından erişim sağlanabilen ve söz konusu idari para cezası karar tutanaklarının tebliği, takibi ve tahsili için önemli hususların yer aldığı 3 adet bilgi notunda yer alan hususlar çerçevesinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

24-Karayolu Taşıtı Onay Belgesi:

Karayolu Taşıtı Onay Belgesi TIR sisteminin koşullarından biri olan güvenli araçlarla taşıma yapılmasını sağlamak üzere düzenlenen ve taşıtların TIR Sözleşmesinde belirtilen teknik şartlara haiz olduğunu gösteren bir belge olup, TIR Sisteminden istifadesi uygun görülerek tezkiye edilen firmalara kayıtlı taşıtlara verilmekte, bu firmalar dışındaki firmaların taşıtlarına ise verilmemektedir.

Bu itibarla, transit beyannamesi kapsamında yapılan taşımalarda taşımayı yapacak taşıtlar için Karayolu Taşıtı Onay Belgesi'nin aranmaması gerekmektedir.

25- İki Türk limanı arasında taşıma yapan gemilerin yabancı bir limana uğramaları:

4458 sayılı Gümrük Kanununun 34 üncü maddesi çerçevesinde, iki Türk limanı arasında taşıma yapan gemilerin düzenli seferde olduğu gibi, düzenli sefer hattında bulunmamakla birlikte yük almak veya indirmek amacıyla yabancı limana uğramak durumunda kalmaları halinde bu durumu varış gümrük idaresine bildirmeleri ve varış gümrük idaresine ulaştıklarında da yabancı limana uğradıklarını (yük aldıklarını veya indirdiklerini) ispat etmeleri halinde bu durumun rota değişikliği olarak değerlendirilmemesi gerekmektedir.

26- Yaş sınırlaması

Ulaştırma Bakanlığı'nca, 25.02.2004 tarih ve 25384 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin 17 nci maddesi uyarınca; uluslararası eşya taşımalarında faaliyete esas olan yetki belgesinde kayıtlı Türk taşıtlarına 20 yaşından büyük olmaması şartı getirilmiş ancak, Irak'ın içinde bulunduğu olağanüstü durum nedeniyle Avrupa'ya yönelik olmayan taşımalar için bu uygulamaya 29.12.2006 tarih ve 275-31995 sayılı 2007/KUGM-15/EŞYA numaralı Genelge gereği 01.01.2008 tarihi itibarıyla başlanılmıştır. Ayrıca, haksız rekabetin önlenmesi için 01.03.2008 tarihinden itibaren de Irak ve Suriye plakalı 20 yaş üzeri taşıtların sınır kapılarımızdan giriş-çıkışlarına müsaade edilmeyecektir.

İlgili mevzuat gereği taşıtlara getirilen yaş sınırlaması römork ve yarı römorkları kapsamamaktadır.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

S.Umman HAMİDOĞULLARI
Müsteşar a.
Genel Müdür V.

DAĞITIM:

Tüm Merkez ve Taşra Teşkilatına